

Guru Vishwambharkrupa Bahuuddeshiya Shikshan Prasarak Mandal Lakkadjawalga's

SHIVNERI MAHAVIDYALAYA

SHIRURANANTPAL, DIST. LATUR-413544

DEPARTMENT OF LIBRARY

**DR S R RANGANATHN JAYANTI
CELEBRATION AND BOOK
EXHIBATION REPORT**

ACADEMIC YEAR- 2020-21

शैक्षणिक वर्ष 2020-2021

ग्रंथालयाचा अहवाल

प्रस्तावना

ग्रंथालय हे पुस्तकाचं संग्रहालय न होता ती एक संस्था व्हावी चळवळ व्हावी म्हणून अहोरात्र झिजणाऱ्या डॉ. एस. आर. रंगनाथन. यांच्या आज स्मृतिदिन आहे. ग्रंथालय हे जास्तीत जास्त लोकाभिमुख बनवणे त्यांचा फायदा सर्व सामान्यांना व्हावा यासाठी त्यांनी ग्रंथालयाची पंचसूत्री तयार केली. ज्या आधारावरच ग्रंथालय शासनाचा पाया रचला गेला आहे. भारतातच नाही तर जगभरातल्या सर्वच ग्रंथालयात रंगनाथन यांच्या तत्त्वाचा अभ्यास करावा लागतो. ग्रंथालय शास्त्र म्हटले की डेयूदेशिमल वर्गीकरणाचे जनक मेल. विल डीयू आणि डॉ. एस आर रंगनाथन या दोघांचे नाव सर्वात आधी घ्यावे लागते.

आज भारतामध्ये ग्रंथालय आणि माहिती शास्त्रामध्ये जी काही प्रगती झालेली दिसत आहे. त्यामध्ये सर्वाधिक मोठे योगदान डॉ. एस आर रंगनाथन यांचे आहे. त्यामुळे त्यांना भारतीय ग्रंथालय शास्त्राचे पितामह असे म्हटले जाते. त्यांच्या कार्याचा परिचय आपण या कार्यक्रमात करून घेणार आहोत. सीयाली रामामृत रंगनाथन यांचा जन्म तामिळनाडू राज्यातील शियाली या गावात 9 ऑगस्ट 1892 ला झाला. दहावीचे शिक्षण पूर्ण केल्यानंतर त्यांनी गणित या विषयात बी ए आणि एम ए चे शिक्षण पूर्ण केले. 1917 ला ते बेंगलोर मध्ये गणिताचे प्राध्यापक म्हणून रुजू झाले. चार वर्षे बेंगलोर मध्ये शिकवल्यानंतर ते 1921 ला चेन्नई तत्कालीन मद्रास च्या प्रेसिडेन्सी कॉलेजमध्ये गणिताचे प्राध्यापक म्हणून रुजू झाले 1923 मध्ये मद्रास विद्यापीठामध्ये ग्रंथपाल म्हणून निवड झाली.

1931 ते 1967 या काळात त्यांनी विपुल ग्रंथ लेखन केले. ग्रंथालय आणि माहिती शास्त्रावरील त्यांची 65 पुस्तके आणि अडीच हजार हून अधिक लेख प्रकाशित आहेत. या विषयावर इतके विपुल लेखन केलेले ते जगातील एकमेव अभ्यासक होते. भारतात ग्रंथालय वाढवायचे असतील तर ग्रंथपाल देखील लागतील त्यासाठी भारतात यावर पदवीचे प्रशिक्षण मेळावे त्यांना वाटू लागले मद्रास विद्यापीठात त्यांच्या पुढाकाराने ग्रंथालय शास्त्राचा शिक्षणक्रम सुरू झाला. पुढे बनारस हिंदू विद्यापीठातही त्यांनी हा अभ्यासक्रम सुरू केला.

ग्रंथालयचे नियम

1. ग्रंथ हे वाचण्यासाठीच असतात.
2. प्रत्येक वाचकांसाठी पुस्तक असतं.
3. प्रत्येक पुस्तकासाठी वाचक असतो.

- 4.ग्रंथालाचा आणि वाचकाचा वेळ वाचला पाहिजे.
- 5.ग्रंथालय ही वर्धिष्णु संस्था आहे.

ग्रंथालयाचे उद्देश

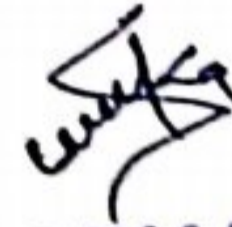
- 1.डॉ. एस आर रंगनाथन यांच्या जीवन कार्याची माहिती देणे.
- 2.विद्यार्थ्यांमध्ये वाचन संस्कृती अधिकाधिक रुजवण्यासाठी.
- 3.डॉ.रंगनाथन यांनी मांडलेल्या पाच सूत्राची माहिती विद्यार्थ्यांना देणे.
- 4.व्यक्तीच्या जीवनात ग्रंथाचे महत्त्व का असते याची माहिती देणे.
- 5.ग्रंथालयांमध्ये नवीन ग्रंथांची माहिती देणे.
- 6.डॉ. एस आर रंगनाथन यांनी ग्रंथालयासाठी केलेल्या चळवळीची माहिती विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचवणे.
- 7.ग्रंथालयाचे महत्त्व पटवून देणे.

अहवाल

शिवनेरी महाविद्यालय येथील ग्रंथालयामध्ये दिनांक 12-8-2020 रोजी डॉ. एस आर रंगनाथन यांच्या जयंतीनिमित्त डॉ.जाधव ओ.डब्ल्यू. यांच्या हस्ते डॉ. एस आर रंगनाथन यांच्या प्रतिमेस हार घातला व ग्रंथ प्रदर्शनाचे उद्घाटन व मार्गदर्शन करून करण्यात आले. या ग्रंथ प्रदर्शनाला महाविद्यालयातील सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी विद्यार्थी व विद्यार्थिनींनी प्रतिसाद दिला. या ग्रंथ प्रदर्शनास आलेल्या वाचकास ग्रंथपाल प्रा.डॉ. सूर्यवंशी के.ए. यानी विद्यार्थ्यांना ग्रंथप्रदर्शना विषयी मार्गदर्शन केले. व या प्रदर्शनाला खूप प्रतिसाद मिळाला. आणि डॉ.सूर्यवंशी यानी यांच्या जीवनावर मार्गदर्शन केले. आणि विद्यार्थ्यांना ग्रंथालयाचे महत्त्व समजावून सांगितले. आणि ग्रंथ प्रदर्शनासाठी महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थी व विद्यार्थिनी व प्राध्यापक व प्राध्यापकेतर कर्मचारी यांनी ग्रंथ प्रदर्शनाला प्रतिसाद दिला. या प्रदर्शनाला आलेल्या वाचकांचे ग्रंथपाल प्राध्यापक सूर्यवंशी यांनी आभार मानले व कार्यक्रम संपला.

PRINCIPAL
Shivneri Mahavidyalaya
(Arts, Commerce & Science)
Shirur Anantpal, Dist. Latur (M.S.)

LIBRARIAN
Shivneri College, Shirur (A)

'शिवनेरी'चा महाविद्यालय आपल्या दारी उपक्रम

शिरूर अनंतपाळ / प्रतिनिधी

कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर मागील दीड वर्षांपासून शैक्षणिक वर्ष लांबणीवर पडत असून, दहावी आणि बारावीचे निकाल लागूनही ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांनी अद्यापही प्रवेश घेतला नाही. त्यामुळे विद्यार्थी व पालकांचे समुपदेशन करून पुढील वर्गास प्रवेश घेऊन शिक्षण घेण्याबाबत येथील शिवनेरी महाविद्यालयातील प्राध्यापक व कर्मचारी घरोघरी जाऊन मोफत मार्गदर्शन करीत असून, महाविद्यालय आपल्या दारी या उपक्रमास पालकांचा चांगला प्रतिसाद मिळत आहे.

येथील शिवनेरी महाविद्यालय ग्रामीण

भागातील शेतकरी, शेतमजूर, गोरगरीब विद्यार्थी आणि विशेषतः मुलींच्या उच्च शिक्षणासाठी सातत्याने नावीन्यपूर्ण उपक्रम राबवत असते. विद्यार्थी हा केंद्रबिंदू मानून परिसरातील एकही विद्यार्थी उच्च शिक्षणापासून वंचित राहणार नाही, हा दृष्टीकोण डोळ्यांसमोर ठेऊन हा उपक्रम हाती घेतला आहे. परिणामी प्रवेशाचा आलेख देखील वाढला आहे. महाविद्यालय आपल्या दारी उपक्रमांतर्गत विद्यार्थ्यांच्या घरोघरी जाऊन समुपदेशन करून त्यांचा संभ्रम दूर करण्याचे काम केले जात असल्याची माहिती प्राचार्य डॉ. ओमप्रकाश जाधव यांनी दिली.

Scanned with OKEN Scanner

PRINCIPAL

Shivneri Mahavidyalaya
(Arts, Commerce & Science)
Shirur Anantpal, Dist. Latur (M.S.)

LIBRARIAN

Shivneri College, Shirur (A)

शिवनेरी महाविद्यालयात डॉ. रंगनाथन यांची जयंती

शिरूर अनंतपाळ : येथील शिवनेरी महाविद्यालयात ग्रंथालयात भारतीय ग्रंथालयशास्त्राचे जनक डॉ. एस.आर. रंगनाथन यांची १२७ वी जयंती साजरी करण्यात आली. या निमित्ताने विद्यार्थी व प्राध्यापकांसाठी अनेक ग्रंथ वाचनासाठी ग्रंथालयाने उपलब्ध करून दिले. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.

ओमप्रकाश जाधव यांनी डॉ. रंगनाथन यांच्या प्रतिमेचे पूजन केले. यावेळी ग्रंथपाल प्रा. कमलाकर सूर्यवंशी, प्रा. शौकत शेख, प्रा. बालाजी हालसे, बाळासाहेब पाटील, प्रा. रोडगे गोरोबा, प्रा. किशोर कुरे, डॉ. एन.बी. सूर्यवंशी विद्यार्थी, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

2021
13/11/21

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Guru Vishwambharkrupa Bahauddeshiya Shikshan Prasarak Mandali Lakkadjawalga's

SHIVNERI MAHAVIDYALAYA

SHIRURANANTPAL, DIST. LATUR-413544

DEPARTMENT OF LIBRARY

**DR A P J ABDUL KALAM JAYANTI
CELEBRATION REPORT**

ACADEMIC YEAR- 2020-21

शैक्षणिक वर्ष 2020-2021

वाचन प्रेरणा दिन

प्रस्तावना

देशाचे माजी राष्ट्रपती डॉक्टर ए. पी. जे. अब्दुल कलाम यांचा 15 ऑक्टोबर हा जन्मदिवस महाविद्यालयांमध्ये वाचन प्रेरणा दिन म्हणून साजरा करण्यात आला. डॉक्टर कलाम यांनी लिहिलेल्या पुस्तकाचे वाचन या दिवशी शाळा महाविद्यालयांमध्ये मध्ये केली जाते डॉक्टर कलाम यांचे लेखन विद्यार्थ्यांनी सकारात्मक विचार करण्याची दृष्टी आणि शक्तिशाली कृती करण्याची प्रेरणा, चेतना देण्याचे काम करते. या दृष्टिकोनातून वाचन प्रेरणा दिनाचे आयोजन केले जाते

वाचन प्रेरणा दिवसाच्या निमित्ताने महाविद्यालयांमध्ये डॉक्टर ए. पी. जे. अब्दुल कलाम वाचन कट्टा निर्माण करून समाज सहभागातून या कट्ट्यासाठी पुस्तक गोळा करून शाळेत पुस्तक पेढी तयार करावी डॉक्टर कलाम यांना आदरांजली वाहताना प्रत्येक विद्यार्थ्यांनी शिक्षक यांनी एक पुस्तक वाचण्याचा संकल्प केला पाहिजे प्रत्येक शिक्षकाने ऑक्टोबर अखेर डॉक्टर कलाम यांच्या किमान एक पुस्तकाचे वाचन करावे.

एक व्यक्ती एक पुस्तक भेट हा उपक्रम राबविला जावा प्रत्येक शिक्षकाची माजी विद्यार्थ्यांनी पालकांनी एका विद्यार्थ्याला किंवा शाळेत विद्यार्थ्यांच्या वयाला अनुरूप होतील अशी पुस्तके भेट द्यावीत विद्यार्थ्यांना आनंदाने वाचन करता येईल म्हणून वाचू आनंदी या तासिकेचे आयोजन करणे चांगल्या पुस्तका विषयी चर्चा करणे.

डॉक्टर कलाम यांच्या पुस्तकावर आधारित व्याख्याचे आयोजन करणे परिसरातील लेखन करणे विद्यार्थ्यांचे संवाद साधण्यासाठी आमंत्रित करणे पुस्तक प्रदर्शनाचे आयोजन करणे महान व्यक्तीच्या आयुष्यात वाचनामुळे घडलेले संस्कार याविषयी माहिती देणे.

[Signature]
PRINCIPAL
Shivneri Mahavidyalaya
(Arts, Commerce & Science)
Shirur Ananjal, Dist. Latur(M.S.)

[Signature]
LIBRARIAN
Shivneri College, Shirur(A)

